

De procedure bij aangifte van een roerende nalatenschap

- Bij een overlijden van een Belgische inwoner zijn de erfgenamen verplicht de financiële instelling waar de overledene cliënt was, op de hoogte te brengen, een kopie van de overlijdensakte of een bericht van de notaris kan volstaan. Eventueel kan de notaris uitzoeken bij welke instelling de overledene cliënt was.
- De instelling is verplicht, van zodra zij in kennis is gesteld, de rekeningen van de overledene en zijn huwelijkspartner te blokkeren. Sinds 31 augustus 2009 kan de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner, zonder enige formaliteit, over de helft van de nog openstaande saldi beschikken. De uitkering is echter beperkt tot een maximumbedrag van 5.000 euro en is enkel mogelijk voor gemeenschappelijke rekeningen of rekeningen in onverdeeldheid. De vrijgave geldt **NIET** voor de persoonlijke rekening van de overledene en ook **NIET** voor de feitelijk samenwonende partner van de overledene. Ook niet ten aanzien van effectenrekeningen en pensioenspaarrekeningen.
Indien de overlevende partner meer dan 5.000 euro afneemt, verliest hij zijn aandeel in het gemeenschappelijk vermogen, de onverdeeldheid of de nalatenschap tot beloop van het bedrag dat hij boven het maximumbedrag heeft afgehaald. Bovendien geldt de opname van gelden als een zuivere aanvaarding van de nalatenschap. Indien later blijkt dat de overledene schulden had, kan de overlevende partner de nalatenschap niet meer verwerpen.
Ziektekosten die gemaakt werden tijdens het jaar dat voorafging aan het overlijden en begrafenis kosten zitten niet in de bovenvermelde 5.000 euro. Facturen voor dergelijke kosten moeten door alle erfgenamen solidair worden gedragen en kunnen dus ten allen tijde uitbetaald worden vanuit om het even welke rekening. Bankkluizen moeten verzegeld worden meteen bij kennisname van het overlijden.
- De bank moet aan de belastingadministratie van de Registratie en Domeinen mededelen welke tegoeden en schulden in effecten en gelden op naam van de overledene en zijn huwelijkspartner op datum van overlijden uitstonden. Het bestaan van een eventuele kluis dient ook gemeld. Pas ten vroegste vijf dagen nadien mag de kluis geopend worden om een lijst op te maken van de inhoud in aanwezigheid van minstens één van de erfgenamen en (eventueel) de uitgenodigde belastingambtenaar en de notaris. Een kopie van deze aangifte wordt gestuurd naar de erfgenamen en desgevallend naar de notaris.
- De erfgenamen zelf zijn verplicht de gehele nalatenschap en de geschatte waarde ervan aan te geven binnen de 4 maanden na het overlijden. Ofwel doen ze dit zelf ofwel vertrouwen ze dit toe aan een notaris. De effecten die afhangen van een nalatenschap dienen in de aangifte van nalatenschap gewaardeerd te worden aan de slotkoers van de dag van overlijden, de datum van één maand na het overlijden of twee maanden na het overlijden. Indien op deze dag(en) een desbetreffend effect niet noteert, geldt de eerstvolgende slotkoers. De gekozen datum is van toepassing voor alle Europese effecten. Alle niet-Europese effecten (d.w.z. alle openbare effecten die genoteerd zijn op een markt buiten een EER-lidstaat) dienen gewaardeerd te worden aan de laatste gekende koers op datum van overlijden. De niet openbare effecten moeten gewaardeerd worden aan hun verkoopwaarde op datum van overlijden.

Overzichtstabel waarderingsregels:

Effect	Beurswaarde datum van overlijden	Beurswaarde datum overlijden +1 maand	Beurswaarde datum overlijden +2 maanden
Genoteerd binnen EER	x	x	x
Genoteerd buiten EER	x*		
Niet-genoteerd	x**		

* de laatst gekende koers op datum van overlijden

** de verkoopwaarde op datum van overlijden

Bovenvermelde regels over de waardering gelden enkel voor de nalatenschappen die opvallen in het Vlaams Gewest (d.w.z. waarbij de overledene zijn fiscale woonplaats had in het Vlaams Gewest), voor nalatenschappen die opvallen in het Waals Gewest of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gelden afwijkende regels.

Handgiften of bankgiften die minder dan 3 jaar eerder gebeurd zijn moeten eveneens opgenomen worden in de aangifte nalatenschap. Wanneer dit vergeten wordt en de fiscus komt het betreffende kapitaal te weten kan een bijkomende boete van 20 tot 200 % worden opgelegd. Indien er een eigenhandig testament is, dan moet dit eerst neergelegd worden bij een notaris. Wanneer één van de erfgenamen minderjarig is dient de

vrederechter ingeschakeld te worden.

- Als de bank de vermogenslijst aan de belastingadministratie heeft doorgegeven, kan de rekening gedeblokkeerd worden op gezamenlijke vraag van de erfgenamen of hun gevolmachtigde (advocaat, notaris,..). De erfgenamen dienen zichzelf als zodanig te bewijzen door de afgifte van een erfrechtverklaring of een akte van bekendheid. Voortaan kan alleen het bevoegde registratiekantoor of de notaris dergelijke attesten of akten afleveren.

Indien één van de erfgenamen buiten de EER verblijft, is een borg verplicht. Enkel na het afleveren van een getuigschrift door de Vlaamse Belastingdienst kan men overgaan tot deblokking.

De erfgenamen of hun volmachtdrager dienen de bank ook tijdig de opdracht te geven om de nalatenschap te verdelen en/of af te wikkelen. In het geval bepaalde erfgenamen effecten wensen te verkopen of wanneer ondeelbare saldo's verkocht dienen te worden, kan hiertoe best zo snel mogelijk een schriftelijke opdracht bezorgd worden.

- Sporadisch worden de aangiften door de Registratie en Domeinen onderzocht bij de bank om te controleren of de aangifte volledig is. Dit komt voor als de aangifte verdacht laag is in vergelijking met de levensstandaard of informatie waarover de fiscus beschikt. De controleur mag inlichtingen opvragen i.v.m. alle verrichtingen van de betrokken rekeningen tot 3 jaar terug en enkele maanden na het overlijden. Het bankgeheim is in dit geval dus niet van tel.

Indien u vragen heeft over deze materie kan u terecht op onze juridische afdeling op het nummer +32 (0)3 241 09 82.